

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy ízben és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

címezendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor,
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Értesítés állatkiállítási ügyben. — Közgyűlési meghívó. — A pointírozás, mint bírálati rendszer. Dr. Szentkirályi Ákos. — A kerti mivélés. Szentgyörgyi Lajos. — Díjazással és gazdasági gépvásárral egybekötött szarvasmarha és sertés-tenyésztés-állatvásár Budapesten 1884. sept. 20., 21. és 22. napjain. — **Egyvétel:** Fillokszera vizsgálat. Értesítés. A kőüszög káros befolyása a szarvasmarhára. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Értesítés állatkiállítási ügyben.

Miután az augusztus 30-tól szeptember 2-áig tartandó kolozsvári III-ik tenyész-állatkiállításra a bejelentések még szakadatlanul érkeznek, alulírott rendező bizottság a bejelentési határidőt ezennel augusztus hó 24-iki déli 12 óráig meghosszabbítja.

Egyszersmind közhírré tesszük, hogy a próbafejésre szánt tehének és bivalok már augusztus hó 28-án a kiállítási helyiségbe beállítandók, miután az első próbafejés 28-án este, a második 29-én reggel, a harmadik és utolsó pedig 29-én este fog megtartatni. A kifejt tejjel annak megmérése után a tulajdonos szabadon rendelkezik.

Bejelentési ivekkel, melyek a részletes programot is tartalmazzák, az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala Kolozsvárra díjtalanul és forduló postával szolgál.

Kolozsvárra, 1884. augusztus 10-én.

A rendező bizottság.

Közgyűlési meghívó.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztálya 1884. évi augusztus hó 29-én délelőtt 9 órakor az erdélyi gazdasági egyesület titkári irodájában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tisztelt tagok (részjegy-birtokosok) ezennel meghívottak.

A közgyűlés napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés az állatkiállítási szakosztály 188 $\frac{3}{4}$ -ik évi működéséről.

3. Pénztári zárszámadás az 1883. évről.

4. Előterjesztés a jövő évi költségvetés iránt.

5. Elnökségi indítvány a közgyűlési határidőnek megváltoztatása iránt, (az alapszabály 14. §-a jelenleg így szól: „Az állatkiállítási szakosztály minden évben, még pedig mindenkor az általa rendezett kiállítás alkalmával, rendes közgyűlést tart, . . . jövőre így lenne megváltoztatandó: „Az állatkiállítási szakosztály minden évnek négy első hónapjában, és pedig lehetőleg az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlésével egy napon rendes évi közgyűlést tart.”)

6. Elnökségi indítvány, hogy az 1885-re esedékes állatkiállítás, tekintettel az ugyanakkor tartandó budapesti országos kiállításra, 1886-ra halasztassék.

7. Egyéb indítványok.

8. A közgyűlés bezárta.

Az alapszabály ide vonatkozó cikkelyeiből idézzük a következőket:

A 9. §. szerint minden részjegy egy szavazatot ad, háromnál több szavazatot azonban egy tag sem gyakorolhat.

A 12. §. szerint oly tag, ki részletfizetéssel hátralékban van, tagsági jogait nem gyakorolhatja.

A 15. §. szerint minden közgyűlési tárgyat — tehát az indítványokat is — csakis a végrehajtó bizottság előleges véleményének meghallgatása után lehet tárgyalás alá venni.

A 17. §. szerint a közgyűlés határozatképes, ha az összes aláírt részjegyeknek — jelenleg 357 — egy negyedrésze — tehát 90 — képviselve van.

Azon esetben, ha a szabályosan történt összehívás dacára ennyi részjegy képviselve nem volna, ugyanazon napirenddel új közgyűlés lesz hirdetendő, melyen a számról való minden tekintet nélkül a jelenlevők határoznak.

Kolozsvárra, 1884. augusztus hó 9-én.

Báró Bánffy Ádám,
szakosztályi elnök.

Gamauf Vilmos,
szakosztályi jegyző.

A pointírozás, mint bírálati rendszer.

III.

Juhtenyésztőinknek tekintélyes része már nincs megelégedve a hazai paraszt juhok termelésével. Azok, a kik maguknak jobb viszonyokat teremtettek, valamint azok, a kiket az általános haladás áradata megmozdítani kényszerített — nagyobb testet, több húst, gyorsabb fejlődést kívánnak. A paraszt juhok tenyésztésének ezen iránya helyes és indokolt. Azonban a merinó juhok tenyésztése sem maradhat a régi, különösen nem ott, hol van elég takarmány, illetőleg a hol a takarmány termelés fejleszthető.

A kolozsvári állatkiállítások juhosztálya eddig is tanulságos volt és valószínűleg ezután szintén az lesz. A Romaszkan × paraszt juh és az angol husjuh × paraszt juh keresztezések még csak a kísérletezés stádiumában vannak s ezért évről-évre fokozódó kíváncsisággal várjuk az eredmény bemutatását. Ugyanígy vagyunk az angol husjuhok tiszta tenyésztésével.

A juhok minden egyes alosztálya a „hustermelés“ szempontjából bírálendő meg. Kivételt még a merinók sem tehetnek, minthogy nálunk a merinó gyapju termelése nagyon alárendelt szerepet játszik.

Önként következik, hogy a bemutatott állatok „festalakja“ kiváló figyelem tárgya lesz. A raczka és cigája juhoknál (I. melléklet), éppen úgy, mint a merinó jelleg (II. melléklet), és az angol jellegnél (III. melléklet), hosszú, mély és öblös törzset kívánunk.

Bírálati lap.

I. Juhok osztálya.

Alosztály: hazai fajta — raczka és cigája.

Katalogus sorszáma	Tulajdonos neve	Az állat ivara		Értékszámok.			Összesen
		Kos	Anya	10	10	10	
				Testalkata	Gyapju-mennyisége	Gyapjumi-nősége	Összesen

Talán nem lesz felesleges a részletekre is kiterjeszkedni. Nevezetesen: a fej legyen aránylag kicsiny; a rövid, széles nyaknak a mar, vállak és szügy előtt terjedelmesnek, mintegy a törzsbe olvadtnak kell lennie. A mellkas legyen öblös, hosszú oldalakkal széles szügygyel és mély; a hát szintén hosszú és széles, az ágyék pedig inkább rövid és széles. A far akkor jól alakult, ha egyenes, hosszú és széles, távol álló csipőkkel és fargumókkal. A végtagok oszlopok módjára s egymástól távol álljanak, a konczok és czombok pedig terjedelmesek legyenek.

Bírálati lapjainkon „gyapju mennyiség“ a második point neve és „gyapju minőség“ a harmadiké. Hogy a mi paraszt juhaink és az angol husjuhok, de kiváltképpen a merinók gyapja között mily nagy a különbség, mindannyian tudjuk.

Bírálati lap.

II. Juhok osztálya.

Alosztály: idegen fajták és keresztezések; a) angol jelleg.

Katalogus sorszáma	Tulajdonos neve	Az állat ivara		Értékszámok.			Összesen
		Kos	Anya	18	8	4	
				Testalkata	Gyapju-mennyisége	Gyapjumi-nősége	Összesen

Bírálati lap.

III. Juhok osztálya.

Alosztály: idegen fajták és keresztezések; b) merinó jelleg.

Katalogus sorszáma	Tulajdonos neve	Az állat ivara		Értékszámok.			Összesen
		Kos	Anya	8	8	14	
				Testalkata	Gyapju-mennyisége	Gyapjumi-nősége	Összesen

Az egyes alosztályok juhait a gyapju mennyisége és minőségére nézve külön-külön szempontokból kell megbírálni. Ez bizonyos; ennek daczára egy kalap alá veszem azokat és — a jelleg határainak szemmel tartásával — jó benőttséget, tömött és szépen kiegyenlített bundát, finom illetőleg hosszú gyapjuszálakat kívánok mindeniktől. Ezek a nagy hozam és a jó minőség föltételei.

Ha a „hustermelést“ fogadjuk el jelszónak, akkor a fejlődés milyenségére és a nagyságra is kell ügyelni még pedig úgy az angol juhoknál — keresztezéseivel együtt — mint a merinó jellegnél és a hazaiaknál.

A loyak osztályával kellett volna kezdenem és ime ez maradt a legutoljára. Ezen osztálylyal szokott a jurynek legtöbb dolga lenni, mivel a beküldött anyagot előbb helyesen csoportosítani kell s csak ezután foghat a bírálathoz. Tenyésztés-

point, a far a hátsó végtagokkal úgy állásra, mint izmosságra hibás volt. A mi jó volt ebben az osztályban, azt a nagyság, a finomabb forma és a temperamentum alapján nehezebb hámos lónak kellett kijelenteni.

Dr. Szentkirályi Ákos.

„A kertí mivélés.“

(Vége.)

Ha valamely délmagyarországi lapban tétetik közzé hivatalolt cikk, s nem éppen Erd. Gazdánkban, talán mi sem sokat csinálnánk belőle; de, mert az erdélyi kitavaszkodási időszakot s egyáltalában egész évi időjárásunk természetét (véve főképp a + és — hőváltozásokat) kellőképp ismerjük, — nem hagyhatjuk szó nélkül.

Igy pl. teljességgel nem tudjuk elképzelni, hogy az őszi fagy beállta előtt vetett petrezselyem miként szedhető már a következő áprilisben; hisz nálunk áprilnél elébb igen ritka helyen szokott csak kelni kezdeni is s pedig kikelés után még szükséges 2—3 hónapot várni, hogy piacra vihető legyen.

S hogy miért készítetteti már januárban el a melegágyakat kiültetésre szánt saláta, kel, kalaráb, káposzta, czékla, ugorka, dinye, tök, paradicsom számára, ha azok kiültetésével, a mint maga mondja, ápril—májusig vár, szintén nem tudjuk megérteni. Hisz annyi időn keresztül úgy megnőnek a palántok, hogy fogamzásuk is csaknem bizonytalan, de meg aztán a még korábbi használhatóság tekintetéből ott hagyott (ki nem ültetett) zöldség félék is úgy el nyugulnak (a sűrűség miatt elcsenevésznek), hogy azokból is vajmi nehezen válhatnak egészséges fejlődésű termékeny növények.

Továbbá ott is nagyon elvétettnek találjuk, a vetemény kultúra leírását, hol egyszerre egy drb. földbe többfelét javasol bevetni Dömötör ur! Legalább mi, nem akként tennők és teszszük is, mert méltóztassék megtudni, hogy e mivélési mód nálunk — Erdélyben — sem ujság, s nem különösen kolozsvári, nyárádmenti, Maros- stb. stb. vidékeink szép hirben álló vetemény termelői előtt. Valódi minta-gazdaság ez több környékünkön s valóban elhíhetni, hogy magok az említett bolgárok (szerbek), kik szintén nálunk is fölütötték sátorukat s vízajtó kerekeikkel eszközlik kibérelt nagy telepeik öntözését — sokat, igen sokat tanulhattak s tanulnak még ma is e nemben is ritka ügyességü „hóstáti“ gazdaasszonyainktól. (Igy nevezik külvárosi földmivéléssel s kiválólag vetemény termeléssel foglalkozó kolozsvári népünket.) Csakhogy aztán ám ezek tudják is, hogyan kell és lehet az igazi egymásutánt megtartani a „különfélék“ cultiválásában, úgy „melegágyaik“-ban, mint kertjeik és szántóföldjeiken!

Voltunk is azon gondolatban nem egyszer, hogy közzé tegyük e csaknem utolérhellenül okszerű mivélési rendszert, de mert Marosvásárhely vidéke, s különösen az említett Nyárádmentén s kis hazarészünk több más helyén, hasonló industria fejtetik ki, s hogy úgy szóljunk: versenyez egymással, — nem tartottuk szükségesnek. Most azonban fölhívjuk a közfigyelmet ez erdélyi haladottságra is.

S hogy ez valóban így van nálunk szőlőszettel, gyümölcsészettel, s így kezd lenni a műméhészettel is, szükségtelen arról beszélni, hangosan hirdetvén e nemben is az ígét maguk a valódi tények.

A mi részünkre tehát, s egyáltalán az egész dolgot illetőleg kissé inkább át kell vala gondolni a rekriminált cikk megalkotását, hogy azt a kevésbé haladottabb, vagy éppen a kezdet nehézségével küzdött, a gyakorlat terén alkalmazásba vehessék.

De ezt nem fejtegetjük, hanem tovább menve a gyengébbek s illetve gyakorlatlanabbak kedvéért nyilvánítani kívánjuk, hogy mi teljességgel nem is a cikk ajánlata szerint fölsoportolt módon szednök ki elhasználás s illetve piacrzavitel tekintetéből a jelzett vetemény féléket.

Hisz az említettek közt éppen az, mit legelőbb akar elhasználtatni és a zeller az, melyek legkésőbbre fejlődnek a szabad földön, s minthogy mindkettőnek magva nagyon későre is kél, s különösen a zelleré, a melyet még nem is igen szokás szabad földbe vetni, hanem melegágyba s onnan ültetni ki.

Tudunk kell, hogy ha az ajánlott módon vetjük a tavaszi petrezselyem közé a kései salátát, e kettő képes egymást megölni; s minden áron a kései saláta fogja a kurtát huzni s ennek következtében mi, a kik így veteményeznénk, a legkurtábbat, minthogy a vetett saláta, már sűrűségénél fogva is, silány szokott lenni, s hátha még a petrezselyem és zeller levélzete terülni kezd. Bizony a hagymának sem lesz jobb sorsa ily veteményezés mellett, kivált ha mint magot vetjük a más területre szokott, három ellenséges természetű rokon közé.

Az öntözésre szükséges vizet igazában helyeseu készítetteti el in theoria, csakhogy lenne annyi vízfogó edényünk s egyáltalában egész idény folytán baromfi trágyánk, csontlisztünk, savaink s más ilyenmü vízjavító szereink! — Talán ne tennők mesterkeltté s illetve költségessé a különben véghetetlen sokat érő s csaknem mindent pótló drága öntözést, elégednénk meg a különböző trágya keverékek hozzáadásával, s hogy legalább reggeltől estig kitétessék a víz a nap és küllég közvetlen hatásának, ha már kutvizet kell használnunk.

Hogy pedig magyar gazdaasszonyaink akarnak is s tudnak kis házi kertjeikben konyhánk szükségletére igen szép zöldség termést üzni, azt eléggé bizonyítják egyáltalában a mindennapi példák.

Hogy egy, az árvíz elöntése miatt buzatermesztésre nem alkalmas „lapos“ szántónak, legelőnek nem használható oldalos helyen, hogyan akar Dömötör ügybuzgó encyclopaedikus gazdánk veteményest, szőlőt, gyümölcsöst telepíteni, valóban csak az ő véghetetlen s jóakaratu okvetetlenkedése magyarázhatná meg.

De meg azért sem foghatjuk föl ilyenmü törekvéseit (különösen a szőlőszetet illetőleg), mivel pár lépéssel alább azt mondja, hogy nem huz hasznot, még rá kell fizetni; a magyar gazda nem ért hozzá? Egy kicsit különös komplement ugyan, de hisszük, hogy nem kisebbités gyanánt dobott szélnek.

S mégis bátrak vagyunk kérdezni, hogy hát honnan hozták Erdélybe s egyáltalában édes magyar hazánkba azt a sok

jó (magyar) bort?! Hol értenek kellőbben a munkához és mivelik okszerűbben az áldott tőkétet, s rendelkeznek a világ bármely tájékán drágább fajú szőlőkkel, mint éppen mi magyarok?!

De ha még nem is tudnánk semmit hozzá, vajjon ildomos, helyes-e, hogy saját magunkat ily igaz ok nélkül, ártatlanul becsméreljük. Lehet ugyan, hogy Dömötör ur az erdélyi kulturális dolgokban ismeretlen, vagy figyelmen kívül szokta hagyni az itt történeteket; de azért szíves szeretettel kérjük, ne mondjon efféléket rólunk, — sine nos.

Szíveskedjék figyelemmel lenni arra is, hogy a midőn Kecskemét, Pozsony, Buda, Czegléd, Körös stb. helységek kitüntetését említi, s elhallgatja egytől-egyig felsorolni mindannyi érdemekben hasonló városok, községek neveit, e kétélű fegyverével élesen sérti meg a némóban hagyottakat.

Nem dicsekszünk ugyan kulturális viszonyainkkal, mert nem szokásunk, de nem is állna jól, hanem annyit mégis meg-sugui kívánunk, hogy Gazdasági egyesületünk, a maga területén — Erdélyben — nagyon is szép sikert képes föltüntetni — egyebek közt — gyümölcsészete és szőlőszete tekintetében is. Valamint az is az erdélyiek életrevalóságának egyik bizonyítéka, miszerint a műmehészetnek is egyesületet teremtettek. Igaz, hogy még mindig a kezdet nehézségeivel küzdünk, de hol és kik haladtak ennél tovább s haladhattak elébbre?!

Tudjuk mi is, hogy a magas kormány a gazd. szaktárgyak elébbvitelo tekintetéből intézményeket tett s hogy működnek is a nekik adott talentumok erejéhez képest; de hogy ez még valóban mind kevés, mi is elismerjük. S teljesen osztjuk Dömötör tisztelt ügyfelünknek — a kivel különben számtalan tekintetben egyet értünk s fáradhatlan buzgalmát kiválóan tiszteljük — azon óhaját, miszerint a gazdasági szaktárgyak tanítása a népiskolába bevittessék.

Csak hogy aztán ám arról is gondoskodva legyen, hogy a leendő néptanító maga, valamivel többet profiterozzon s illetve többet tudjon a tárgyakból tanítványainál és saját jó példaadásával mutassa meg köréje gyülekező növendékeinek s illetve népének, hogy e térnek művelése mily áldást hozó trestre és lélekre egyaránt.

Ezek elmondása után, remélem nem fog sem tisztelt Dömötör ügytárs ur, sem a tisztelt olvasó közönség mást tenni, mint még egyszer elolvasni a „kerti művelés“ című cikket s aztán az abban foglaltakkal teljesen tisztába jöve, békeséggel látni további teendőik után.

Szentgyörgyi Lajos.

Dijazással és gazdasági gép-vásárral egybekötött szarvasmarha- és sertésenyészállat-vásár Budapesten

1884. évi szeptember hó 20., 21. és 22. napjain.

I. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium a szarvasmarha- és sertésenyésztés előmozdítása érdekében Budapesten f. évi szeptember hó 20., 21. és 22. napjain szarvasmarha- és sertésenyészállat-vásárt tart.

II. A vásár és kiállítás rendezésére egy vásárrendező-bizottság alakított, mely Budapesten, a Köztelken székel.

A vásár Budapesten, a fővárosi marhavásártéren tartatik.

III. A vásár szeptember hó 20., 21. és 22. napjain mindenkor reggel 10 órakor kezdődik és délután 6 órakor végződik.

IV. A vásárra bocsáttatnak a korra való tekintet nélkül:

A) Szarvasmarha: bika, bikaborjón, üsző és üszőborjúk.

I. Magyar. II. Nyugati fajták.

B) Sertés: kan, kocza. I. Hazai. II. Nyugati fajták.

Magyarországi kiállítók által külföldről vett vagy külföldi tulajdonosok birtokában lévő állatok is vásárra bocsáttatnak, a díjakra azonban külföldön nevelt állatok csak az A) II. és a B) II. alatti csoportokban versenyezhetnek. Hizlalt vagy tenyészképtelenné tett, vagy egyéb okból tenyésztési czélokra már nem alkalmas állatok a vásárra nem bocsáttatnak.

V. A vásárra a bejelentések a vásárrendező bizottság által szétküldött, illetőleg attól nyerhető bejelentési minták felhasználásával, két példányban, legkésőbb augusztus 27-ig bezárólag, a vásárrendező-bizottsághoz czimezve, a Köztelekre küldendők. Minden bejelentéshez a tenyésztés egészségi állapotát igazoló egészségi bizonyítvány csatolandó.

Az állatok szállítására nézve a vasutak kedvezményeket engedélyeztek. Az erre jogosító igazolványok a vásárrendező-bizottság által a bejelentőknek megküldetnek.

VI. A bejelentett állatok előbb, mint szeptember 19-én reggel, el nem fogadtatnak, de szeptember hó 19-én estig okvetlenül beállítandók.

Az állatok Budapestre érkezés után azonnal a kiállító megterhelhetése nélkül újból állatorvosilag megvizsgálatnak, s ha betegeknek találattak, a budapesti állatorvosi tanintézetnek adatuak át orvoslás végett.

VII. Az állatokat a vásár utolsó napja, szeptember hó 22. délutánig a vásárról elvinni nem szabad.

VIII. Az állatok takarmányozásáról és ápolásáról a kiállítók gondoskodnak. Intézkedés történend a végre, hogy a szükséges takarmány és alomszalma mérsékelt s a vásártéren közölteendő árakon, a vásártéren helyben kiszolgáltassék.

IX. A vásárra hozott tenyészállatok állása felett azok ára is kiteendő, s az a bejelentési íven is megemlítendő, hogy az ár a katalogusba felvehető legyen.

X. A kített áron az állat az első jelentkező vevőnek mindenesetre eladandó és többé árverésre nem bocsátható.

XI. Ha valamely állat tényleg eladott, a történt eladás a vásárrendező-bizottságnak a helyszínén levő irodájában azonnal bejelentendő, s a vevő nevével együtt az állás-táblán feljegyzendő.

XII. A vásár utolsó napja, szeptember hó 22-kén reggeli 10 óráig el nem kelt állatok, az nap árverezésre bocsáttatnak. A kikiáltási ár a tulajdonos által határoztatik meg, mely ár azonban a bejelentett eladási árnál nagyobb nem lehet.

Ha a kikiáltási áron felül ígérnek, eladó tartozik az állatot átadni.

XIII. A jelesb állatok díjazása czéljából az e czélra felkért országos gazdasági egyesület közbejöttével két bíráló bi-

zottság alakíttatik, egyik a szarvasmarhák, másik a sertések megbírálására.

XIV. Mindkét jury september hó 20-án kezdi meg működését, és az nap be is fejezi — úgy, hogy september hó 21-én reggel 10 órakor már a díjazott állatok állása felett a díjak jelezhetők legyenek.

XV. A díjazott állatok elővezetése mellett a díjak kihirdetése és kiszolgáltatása september hó 21-én déli 12 órakor történik.

XVI. A földmivelési minister által adományozott díjak a következő osztályokra tüzetnek ki.

A) Szarvasmarha.

I. Magyar fajta.

Bika:	1. díj 100 darab 10 frankos arany
	2. „ 40 „ 10 „ „
	3. „ 20 „ 10 „ „
Bikaborju:	1. „ 10 „ 10 „ „
(1 éves korig)	2. „ 5 „ 10 „ „
Tehén:	1. „ 50 „ 10 „ „
	2. „ 20 „ 10 „ „
	3. „ 10 „ 10 „ „

II. Nyugati fajta.

a) Berni simmenthali (kuhlandi, mariahofi), pinzgau (möllthali), allgauer.

Bika:	1. díj 80 darab 10 frankos arany
	2. „ 40 „ 10 „ „
	3. „ 30 „ 10 „ „
	4. „ 10 „ 10 „ „
Tehén:	1. „ 50 „ 10 „ „
	2. „ 20 „ 10 „ „
	3. „ 10 „ 10 „ „
Bikaborju:	1. „ 10 „ 10 „ „
	2. „ 5 „ 10 „ „

b) Egyéb kulturfajták és keresztezések, 1 darab bikára 30 arany, 1 darab tehénre 20 arany.

B) Sertések.

I. Hazai kondor sertés.

a) szőke: kan	1. díj 20 darab 10 frankos arany
	2. „ 10 „ 10 „ „
kocsa	1. „ 15 „ 10 „ „
	2. „ 8 „ 10 „ „
b) fekete: kan	1. „ 20 „ 10 „ „
kocsa	1. „ 15 „ 10 „ „

II. Nyugati fajták.

kan	1. díj 20 darab 10 frankos arany
kocsa	1. „ 15 „ 10 „ „

XVII. Valamennyi díj csupán absolut becsü állatnak adható ki.

XVIII. A pénzbeli díjak mellett oklevelek is adatnak, melyeken a jutalomdíj megemlítve van.

XIX. Pénzbeli díjakon kívül elismerő oklevelek adatnak.

XX. A vásár látogatása díjmentes.

Függelék.

A m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által f. évi september hó 20., 21. és 22-én rendezendő tenyészmérha- és sertésvásárral egybekapcsolt nemzetközi gépvásár tervezete.

1. A nemzetközi gépvásár célja, egyrészt a gazdaközönségnek alkalmat nyújtani arra, hogy magát a gazdasági gépgyártás terén felmerülő újabb szerkezetű gépekre nézve könnyű módon tájékozthassa, másrészt a gépgyárosoknak módot nyújtani arra nézve, hogy tökéletesített gyártmányaikat a gazdaközönségnek bemutatthassák.

2. A gépvásáron részt vehet bármely bel- és külföldi gyáros a mezőgazdasági termelés céljaira szolgáló mindenféle gépekkel és eszközökkel, ha a gépvásár rendező bizottságától nyert szabályszerű bejelentési íven megjelenési szándékát és méterenkinti tér igényét augusztus hó 31-ig a rendező bizottságnál (Budapest, Köztelek) bejelenti.

3. Az igénybe veendő vásárterület minden méterje után 1 frt. térdij előlegesen fizetendő.

4. A gépvásárra bejelentett gépek és eszközök, september 18-án déli 1 órától september 19-iki délután 6 óráig a vásártéren kijelölt helyre szállítandók.

Ezentul érkező gépek visszautasítatnak. A gépek elszállítása a vásártérről september 22-én délután 1 órakor kezdhető meg, és september 23-án estig okvetlenül eszközözendő.

5. A vásáron tett eladások a vevők nevének és a gépárának megemlítésével a rendező bizottságnál bejelentendők. Kelt Budapesten, 1884. évi július hóban.

**Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi
m. kir. ministerium.**

EGYVELEG.

— Fillokszera vizsgálat. A kolozsvári szőlőhegyek és belső szőlős kertek megvizsgálására ifj. Pataki Sándor tanácsjegyző és Szentgyörgyi Lajos vizsgálóbiztos küldettek ki. A múlt hét folytán a „Szentgyörgy-hegy“, „Uj-hegy“ és „Kömál“-ban eszközöltek vizsgálatokat, az illető hegy-előjárók s egy-egy pásztor segédkezése mellett és kíséretében. S biztos értesülésünk szerint e helyeken a veszedelmes szőlőgyök-tetűnek legkisebb nyomával sem találkoztak. — Hétfőn, azaz 18-án a „Brétfő“-ben, „Nádasteren“, esetleg a „Lomb“, „Hegyesdomb“ és „Tuzokmál“-ban folytatják kutatásaikat; kedden „Bornyomál“- és „Hólyá“-ban; szerdán „Békás“-ban; csütörtökön „Házsongárd“-ban s a következő napokon a belső kertekben. E helyen is felhívjuk az illető hegyelőjárókat s a szőlős kertek tulajdonosait, s úgy a vizsgálat iránt érdeklődő közönséget, hogy nevezett bizottságot e működésében segíteni, illetőleg annak munkájában részt venni sziveskedjék.

— Ertesítés az „Istvántelki“ földmivésiskoláról. Az „Országos Magyar Gazd. Egyesület“ istvántelki földmivés- és kertész iskolájánál az új tanév megnyitásával október hó 1-én 10—12 tanuló a tanfolyamra felvétetik. A

tanfolyam 3 év. Felvétetnek bizonyítványokkal igazolt 14 éves ép, egészséges, gyakorlati munkára alkalmas testalkattal bíró s 4 elemi osztályt végzett ifjak. A felvett tanulók 150 frt. évi összegnek félévi részletben való lefizetése mellett az intézetnél teljes ellátásban részesülnek. Az első évet kezdő 6 tanuló számára ingyenes hely van fenntartva, mely ingyenes helyek elnyerésénél az említett kiválalmak mellett vagyontalan árva fiúk előnyben részesülnek. Az említettnél nagyobb előképzettséggel bíró ifjak a második évre való felvételre is folyamodhatnak. Azon ifjak, kik magokat ez intézetnél felvétetni akarják, folyamodványaikat szülői vagy gyámi engedéllyel, keresztlevéllal, orvosi és iskolai bizonyítvánnyal ellátva alulírott igazgatósághoz f. évi sept. 1-ig küldjék be. Ugyancsak ez intézetnél sept. hó 18-án tartandó zárvizsga után 9 tanuló végzi a tanfolyamot, kik közül még ötnek nem lévén alkalmazása, szerény feltételek mellett mint kertészek vagy kertészeti és gazdasági segédek alkalmazást vállalnak. Részletesebb felvilágosítással és intézeti értesítővel szívesen szolgál az „Istvántelki földmives- és kertész iskola igazgatósága“ Istvántelken. U. posta Rákos-Palota.

— A köüszög káros befolyása a szarvasmarhára. Albert állatorvos azt tapasztalta, hogy az üszögös takarmány a szarvasmarhára igen károsra válhat. Egyik birtokon a szarvasmarhák között oly betegség lépett fel, mely tüneteire, a betegség lefolyásának gyorsaságára és veszélyességére hasonlított a marhavészhez. Négy nap alatt nyolcz állat betegedett meg, négy eldöglött, a másik négy a betegség okának felismerése folytán meggyógyított. A betegség a következőkben nyilvánult: az állatok görcsös rángatódzással kérődztek, a szájukból nyál folyt, járásuk lassu volt, érzéketlenekké, eltomdultakká váltak. A halál bekövetkezte előtt az izom-ínak bágyadsága állt be a nyakon és lábakon, az orrból nyál folyt. A boncolás alkalmával a bélholyhok sajátságos megvörösödést mutattak; egy esetben az egész bélesatorna vörös színű volt, egy másik állatnál a gyomor és a belek nyákhártyája daganatokat mutattak. A betegség okára olyképen jöttek reá, hogy két lónál, mely 24 óra óta oly takarmányt kapott, a milyen különben csak a teheneknek nyujtatott, hasonló színtünetek mutatkoztak s azon cseléd kezén és lábain, a ki az állatokat etette, apró daganatok mutatkoztak. A takarmány részben oly buza polyvából állott, mely igen nagymértékben volt ellepve a köüszög (*Tilletia Caries*) által. Egy idősebb, eddig egészséges tehén, rövid idő alatt hasonló tünetek mellett betegedett meg, a midőn a polyváról leszitált üszögspórák kevertettek a takarmány adagjába. Az állatok csak akkor lettek ismét egészségesek, midőn az üszögös polyva etetése beszünttetett. (Gy. M.)

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest aug. 16.		Bécs august. 16.
Buza	7.85 — 8.55 frt	8.70 — 9.60 frt
Rozs	7.00 — 7.30 frt	7.60 — 8.20 frt
Árpa, takarmány	6.70 — 7.00 frt	— — — frt
Árpa, szeszifőzésre	7.50 — 8.40 frt	7.80 — 9.80 frt
Árpa, seres	8.75 — 10.00 frt	— — — frt
Zab	6.20 — 6.50 frt	6.90 — 7.25 frt
Törökbuza	6.55 — 6.65 frt	7.10 — 7.35 frt

Budapesti marhavásár aug. 14-én. Összes felhajtás 7727 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 50 db. bika, 616 db ökör, 908 db vágó tehén, 210 db. fejős tehén, 250 db. bival, 630 db. borju, — db. bárány, 4760 db. juh. Árak: bika darabonként 100—185 frt, ökör páronként 210—378 frt, vágó tehén páronként 175—340 frt, fejős tehén darabonként 110—170 frt, bival páronként 140—280 frt, borju drbonként 10—32 frt, bárány páronként — forint, birka páronként 12—22 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 55—60 frt, tehénhús 53—56 frt, borjuhús 44—49 frt, bivalhús 49—52½ frt.

Köbányai sertésvásár aug. 15-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) E hét elején csekélyebb kereslet mutatkozván, az üzlet lanyhult; de miután a hét vége felé nagyobb bevásárlások tétettek, a hangulat ismét kellemesebb fordulatot vett és az árak lényeges változást nem szenvedtek.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—320 kgr. nehéz 51½—52 krral, 180—260 kilogr. nehezek 52—53 kr. — Öreg 300 kgr. túli nehéz — — kr, vidéki sertés 51½—52½ kr. Transitóban: szerbiai 51—52 kr., romániai 52 — — kr, tuskés — krral tiszta kilogrammonkiat. Összes felhajtás: 12706 darab, összes elhajtás 8747 drb.

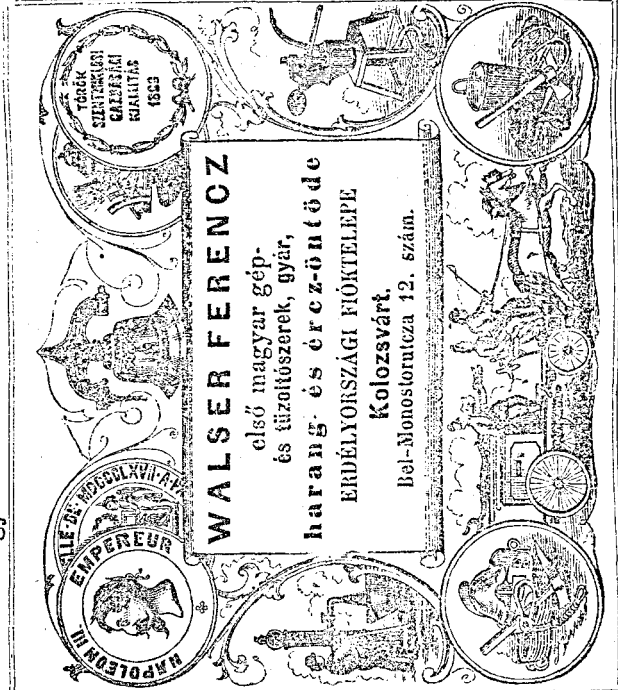
Bécsi sertésvásár aug. 12-én. Összes felhajtás 6087 drb. és pedig 1532 drb. nehéz, 1950 drb. közepnehéz és 2607 drb. süldő; melyből 3482 drb. magyar, 2604 drb. oroszlepyel, — drb. szerb és — drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 46—47½ frt, közepnehéz 44—45 frt, süldő 44—48 frt; szalonna és zsir 53—54 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybirtás és vízművészeti kellékek tárlata.

WALSER FERENCZ
 első magyar gép-
 és tüzelőszerek, gyár,
 harang- és érc-öntőde
 ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖZLEPE
 Kolozsvárt.
 Bel-Monosztortéza 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékek kútnak s berendezésére.

(34—52)

Tetemesen leszállított gyári árak mellett.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	örök- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	augustus	14	450	400	400	—	—	450	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	augustus	12	700	550	550	—	300	600	—	—	250	44
Besztercze	augustus	12	618	425	425	425	365	650	640	240	300	36
Brassó	augustus	15	625	540	410	445	285	460	300	180	240	48
Csik-Szereda	augustus	13	800	675	550	500	375	550	220	70	200	36
Deés	augustus	12	740	640	580	380	360	540	680	280	320	36
Déva*	augustus	16	1015	835	790	—	650	785	220	120	290	44
Erzsébetváros	augustus	16	650	500	450	—	300	475	300	180	250	44
Fogarás	augustus	15	685	—	380	—	262	500	233	120	212	42
Gyula-Fehérvár	augustus	16	600	540	400	—	325	506	340	130	260	46
Gyergyó-Szent-Miklós	augustus	16	850	750	500	450	320	600	240	80	180	40
Hátszeg	augustus	11	500	510	560	500	350	480	120	8	250	42
Kézdi-Vásárhely	augustus	14	660	600	420	380	300	520	400	100	300	44
Kolozsvár	augustus	14	585	—	408	—	279	465	420	190	300	48
Maros-Vásárhely*	augustus	14	625	525	600	575	625	600	480	200	450	46
Medgyes	augustus	14	575	490	390	—	258	475	175	75	210	42—44
Nagy-Enyed	augustus	14	550	500	375	—	350	500	460	160	280	40
Nagy-Szeben	augustus	15	570	420	330	400	230	520	160	130	325	46—48
Nagy-Várad	augustus	14	604	496	425	331	230	488	330	140	330	48
Segesvár	augustus	14	700	500	400	—	320	480	150	120	200	44
Sepsi-Szent-György	augustus	18	600	500	350	280	180	500	230	120	150	40
Szamosujvár	augustus	18	680	570	490	—	310	510	240	70	240	40
Szász-Régen	augustus	14	562	401	450	—	270	470	290	180	220	40
Szász-Sebes	julius	31	725	650	500	—	400	550	190	100	240	46
Szászváros	augustus	16	690	590	470	—	350	570	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	augustus	12	800	600	500	—	350	510	200	180	250	40
Szilágy-Somlyó	augustus	15	634	542	454	390	244	552	300	200	100	44
Teke	augustus	11	600	500	450	400	300	520	250	40	1200	40
Torda	augustus	16	500	425	350	300	200	245	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b é l y e g g e l e g y ü t t																									
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60						
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10						
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60						
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35						
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60						
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35						
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60						
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85						
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60						
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10						

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számítatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyed rész

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-uteza Minorita-épület.